

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

Τριμηνιαία έκδοση του Τομέα Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής
του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδας
Πύργος Αθηνών - Γ' κτίριο, Αθήνα 115 27

ΤΕΥΧΟΣ 12, ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2004

«Μια οσμή μπορεί να είναι ο Βούρκος ή η αγνότητα»

Οδυσσέας Ελύτης

Με τον απόηχο της Ολυμπιάδας νωπό ακόμα στ' αυτιά μας και με το διορισμό των νέων Διοικητών και Υποδιοικητών στα Νοσοκομεία, όπου η νοσηλευτική παρουσία αυξήθηκε, βρισκόμαστε στην αναμονή σημαντικών εξελίξεων στο χώρο της υγείας και της νοσηλευτικής.

Η αλλαγή στο σύστημα εφημεριών των νοσοκομείων, η ανασυγκρότηση του Εθνικού Συμβουλίου Ανάπτυξης Νοσηλευτικής (ΕΣΑΝ), η συγκρότηση της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής της Ένωσης Νοσηλευτών Ελλάδος (ΕΝΕ) και η περαιτέρω δράση της, καθώς και οι προσλήψεις νοσηλευτικού προσωπικού άνευ Α.Σ.Ε.Π., που προσδοκούμε να «ανακουφίσουν» σύντομα τα Νοσοκομεία, αποτελούν ένα μεγάλο μέρος αυτός των εξελίξεων.

Όλα αυτά έχουν ως αποτέλεσμα πολλοί από εμάς να νιώθουμε έντονα διάχυτη στη «νοσηλευτική ατμόσφαιρα» μία οσμή. Μία οσμή που μπορεί να είναι ο

Βούρκος ή η αγνότητα, όπως λέει ο μεγάλος μας ποιητής Οδυσσέας Ελύτης.

Εν αναμονή του τι τελικά θα είναι η οσμή των ημερών μας, ας κάνουμε Ποίηση στην καθημερινότητα μας, γιατί έτσι δε θα αναμένουμε παθητικά την εξέλιξη της οσμής αλλά θα έχουμε συμβάλει στο να μην οδηγηθεί στο βούρκο και να προσπαθεί να αγγίξει την αγνότητα.

Ταυτόχρονα η Επιτροπή του Τομέα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια έτσι ώστε το **2^ο Επιστημονικό του Συμπόσιο** με θέμα: **«Επείγουσα & Εντατική Νοσηλευτική: Γνώση - Καινοτομία - Εφαρμογή»** που θα πραγματοποιηθεί στις 10 & 11 Δεκεμβρίου στο Δημοτικό Θέατρο Βόλου, να αποπνέει ένα άρωμα προβληματισμού, πλουραλισμού απόψεων, συναίνεσης, οράματος και δημιουργίας.

**Σας περιμένουμε λοιπόν στο Βόλο
στις 10 & 11 Δεκεμβρίου 2004**

Μαρία Τσερώνη

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Σελ. 2:	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΤΩΝ Μ.Ε.Θ.
Σελ. 3-5:	2 ^ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ -
Σελ. 4-5:	2 ^η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ - ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
Σελ. 6-8:	ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΤΩΝ Μ.Ε.Θ. (συνέχεια) - 7 ^ο ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΙΑΣ

ΤΟ ΠΑΡΟΝ ΕΝΤΥΠΟ ΕΚΔΟΘΗΚΕ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΧΟΡΗΓΙΑ ΤΗΣ

«Johnson & Johnson Hellas»

ΙΑΤΡΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Επιδαύρου 4 & Αιγιάλειας, 151 25 Μαρούσι Τηλ.: 210.68.75.555 Fax: 210.68.50.308

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΤΩΝ Μ.Ε.Θ.

Το κείμενο που ακολουθεί αποτελεί την περίληψη άρθρου με θέμα: «A survey of the oral care practices of intensive care nurses», το οποίο δημοσιεύτηκε στο περιοδικό *Intensive and Critical Care Nursing* (2004) 20, 69-76.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η στοματική υγιεινή είναι θεμελιώδης στην παροχή νοσηλευτικής φροντίδας, διότι επιδρά στην υγεία των ασθενών άμεσα και μακροπρόθεσμα. Η παροχή ικανοποιητικής στοματικής υγιεινής στους ασθενείς των ΜΕΘ αποτελεί πρόκληση εξ αιτίας των πολλαπλών προβλημάτων που υπάρχουν στη νοσηλευτική φροντίδα των ασθενών με κρίσιμα προβλήματα υγείας, στο πολυάσχολο και στρεσογόνο περιβάλλον των ΜΕΘ, το οποίο μπορεί να επηρεάσουν την προτεραιότητα της παροχής νοσηλευτικής φροντίδας στη στοματική κοιλότητα. Οι ασθενείς των ΜΕΘ σχεδόν πάντα εξαρτώνται από τους νοσηλευτές για την ατομική στοματική υγιεινή τους.

Η παροχή στοματικής υγιεινής στους ασθενείς των ΜΕΘ είναι ιδιαίτερα σημαντική και πολύπλοκη εξαιτίας της αδυναμίας παροχής ικανοποιητικής στοματικής υγιεινής η οποία έχει ως αποτέλεσμα τον αυξημένο κίνδυνο για νοσοκομειακή αναπνευστική λοίμωξη. Η διατήρηση ικανοποιητικής στοματικής υγιεινής επηρεάζεται από τους κάτωθι παράγοντες:

1. Η ανοσοκαταστολή προδιαθέτει σε λοίμωξη της στοματικής κοιλότητας από μύκητες ή τον ιό του έρπητος.

2. Η διασωλήνωση οδηγεί σε Ξηροστομία, ερεθισμό του στοματικού βλεννογόνου και μεταστροφή της μικροβιακής χλωρίδας από Gram (+) αναερόβια μικρόβια, σε Gram (-) μικρόβια.

3. Η αναρρόφηση στοματικών εκκρίσεων δυνητικά δημιουργεί λύση της συνεχείας του βλεννογόνου και κατά συνέπεια αυξημένο κίνδυνο για λοίμωξεις.

4. Η ανεπαρκής στοματική υγιεινή εκθέτει τους ασθενείς σε αυξημένους κινδύνους λοίμωξης. Η πνευμονία που σχετίζεται με τους αναπνευστήρες, είναι μια σοβαρή νοσοκομειακή λοίμωξη του αναπνευστικού και σχετίζεται με τις μικροεισροφίσεις εκκρίσεων της στοματικής κοιλότητας που διαφεύγουν γύρω από τα cuffs των ενδοτραχειακών σωλήνων. Βακτηρίδια που ευθύ-

νονται για τη νοσοκομειακή πνευμονία αποικίζουν το στοματικό βλεννογόνο και την οδοντική πλάκα των διασωληνωμένων ασθενών δημιουργώντας τις ιδανικές συνθήκες για την ανάπτυξη πνευμονίας. Η χρήση στοματικών διαλυμάτων χλωρεξιδίνης σε διασωληνωμένους ασθενείς έχει μελετηθεί ότι μειώνει την εμφάνιση λοιμώξεων του αναπνευστικού από νοσοκομειακά βακτηρίδια και μικροοργανισμούς.

5. Η χορήγηση φαρμάκων έχει ανεπιθύμητη δράση στη στοματική κοιλότητα. Αντιυπερτασικά, συμπαθομιμητικά και αντιχολινεργικά οδηγούν σε Ξηροστομία. Η χρήση των αντιβιοτικών οδηγεί σε αποικισμό της στοματικής κοιλότητας από παθογόνους μικροοργανισμούς όπως μύκητες, ενώ η θεραπευτική παρέμβαση στέρσης υγρών μπορεί να οδηγήσει σε βελτίωση της αναπνευστικής, καρδιακής και νεφρικής λειτουργίας, αλλά οδηγεί και σε Ξηροστομία.

Μέθοδοι αξιολόγησης της στοματικής κοιλότητας δεν εφαρμόζονται αν και αναφέρονται στη βιβλιογραφία, εξαιτίας της έλλειψης χρόνου, γνώσεων ή της εξειδικευμένης εφαρμογής των μεθόδων αξιολόγησης.

(συνέχεια στη σελ. 6)

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ
ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΥΡΓΟΣ ΑΘΗΝΩΝ Γ' ΚΤΙΡΙΟ
ΑΘΗΝΑ 115 27 - ΤΗΛ: 210 7702861 - FAX: 210 7790360

ΕΚΔΟΤΗΣ:
ΜΑΡΙΑ ΤΣΕΡΩΝΗ
www.esne.gr, e-mail: esne@esne.gr

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ:
ΜΑΡΙΑ ΚΑΛΑΦΑΤΗ, ΕΛΕΝΗ ΒΟΤΣΗ,
ΑΝΤΩΝΗΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ, ΖΩΗ ΝΤΑΣΙΟΥ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ:
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ - ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΒΕΕ
ΑΣΚΛΗΠΙΟΥ 80, ΤΗΛ.: 210 36.24.728, 210 36.01.605
info@papanikolaou.gr, www.papanikolaou.gr

2^ο ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ ΤΟΜΕΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ 2^η ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το 2ο Επιστημονικό Συμπόσιο του Τομέα με θέμα: «Επείγουσα και Εντατική Νοσηλευτική: Γνώση - Καινοτομία - Εφαρμογή», θα πραγματοποιηθεί στις **10 -11 Δεκεμβρίου 2004**, ημέρες Παρασκευή και Σάββατο, **στο Δημοτικό Θέατρο Βόλου**.

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με τη διαμονή (κρατήσεις δωματίων) καθώς και το Επιστημονικό Πρόγραμμα σας αποστέλλονται σε ειδικό οκτασέλιδο έντυπο, ταυτόχρονα με την αποστολή του παρόντος φυλλαδίου.

Το Προκαταρκτικό Επιστημονικό Πρόγραμμα του Συμποσίου περιλαμβάνεται και στις σελίδες που ακολουθούν. Στόχος της Επιστημονικής Επιτροπής ήταν να δομηθεί ένα Επιστημονικό Πρόγραμμα που αφενός να δώσει Κλινική γνώση αλλά ταυτόχρονα να συζητηθούν νέες τάσεις και προτάσεις για την Επείγουσα και Εντατική Νοσηλευτική έτσι ώστε όλοι μαζί ως κοινωνοί να χαράξουμε στρατηγικές για το μέλλον της Επείγουσας και Εντατικής Νοσηλευτικής. Γι' αυτό θέματα όπως στελέχωση, κατευθυντήριες οδηγίες και εκπαίδευση θα συζητηθούν διεξοδικά.

Επίσης, όπως έχει ήδη ανακοινωθεί, **κατά τη διάρκεια του Συμποσίου θα πραγματοποιηθούν και οι Αρχαιρεσίες του Τομέα για την εκλογή της νέας πενταμελούς Επιτροπής**. Ενημέρωση για τις Αρχαιρεσίες καθώς και Αίτηση Υποψηφιότητας περιέχονται στην επιστολή που συνοδεύει το παρόν τεύχος. Η συμμετοχή σας είναι σημαντική και απαραίτητη τόσο για την υποβολή υποψηφιότητας, όσο και την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης και των Αρχαιρεσιών γιατί μόνο **μέσα από εσάς και με εσάς** ο Τομέας θα αποκτήσει τη δυναμική και την προβολή που χρειάζεται για να πετύχει τους στόχους του.

Για οποιαδήποτε άλλη διευκρίνιση ή πληροφορία μπορείτε να απευθύνεστε στη Γραμματεία του ΕΣΝΕ (τηλ.: 2107702861 και 2107485307) και στην κα Μαρία Τσερώνη (τηλ.: 210 5212048 και 6944278608).

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2004

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΒΟΛΟΥ

11:00 - 12:00 ΕΓΓΡΑΦΕΣ

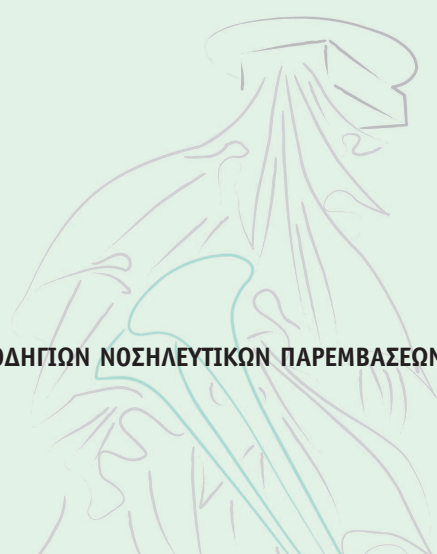
12:00 - 12:30 ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

12:30 - 13:00 ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΟΜΙΛΙΑ

13:00 - 14:00 «ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΩΝ ΟΔΗΓΙΩΝ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ Μ.Ε.Θ. - Τ.Ε.Π.»

14:00 - 15:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΓΙΑ ΓΕΥΜΑ

15:00-17:30 ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

17:30 - 18:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

18:00-19:30 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ
«ΣΥΝΗΘΗ ΚΛΙΝΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΣΤΑ Τ.Ε.Π.»
• Κώμα
• Αλκοολικοί Ασθενείς
• Ψυχιατρικοί Ασθενείς
• Παιδιατρικοί Ασθενείς

ΑΙΘΟΥΣΑ «ΘΕΣΣΑΛΙΑ», ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ VOLOS PALACE

15:00-16:00 ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
«ΔΥΣΚΟΛΟΣ ΑΕΡΑΓΩΓΟΣ»
ΓΙΑ 25 ΑΤΟΜΑ. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΝΑ ΕΧΕΙ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ Η ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΟΚΤΑΣΕΛΙΔΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ.

16:30-19:30 ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
«ΚΑΤΑΚΛΙΣΕΙΣ: ΠΡΟΛΗΨΗ - ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ»
ΓΙΑ 50 ΑΤΟΜΑ. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΝΑ ΕΧΕΙ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ Η ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΟΚΤΑΣΕΛΙΔΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ.

ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2004

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΒΟΛΟΥ

09:00 - 09:30 ΔΙΑΛΕΞΗ
«Φιλοσοφική Προσέγγιση
της Εντατικής Θεραπευτικής Νοσηλευτικής Φροντίδας»

09:30 - 11:00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ
«ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ
ΣΤΗΝ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ»

Εισηγήσεις:

«Ενεργοποίηση των Ικανοτήτων των Νοσηλευτών σε Τ.Ε.Π. και Μ.Ε.Θ. »

«Η Συνεχής Εκπαίδευση ως Μοχλός Ανάπτυξης
στην Επείγουσα και Εντατική Νοσηλευτική»

«Νομική Κατοχύρωση και Ηθικά Διλήμματα των Νοσηλευτικών Παρεμβάσεων
στην Επείγουσα και Εντατική Νοσηλευτική»

11:00 - 11:30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

**11:30 - 13:00 «ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΕΝΤΑΤΙΚΗΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ Τ.Ε.Π. ΚΑΙ Μ.Ε.Θ.»**

13:00 - 14:00 ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

14:00 - 15:00 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΓΙΑ ΓΕΥΜΑ

15:00 - 15:30 ΔΙΑΛΕΞΗ
«Τραύμα: Μύθος και Πραγματικότητα»

15:30 - 17:00 ΣΤΡΟΓΓΥΛΟ ΤΡΑΠΕΖΙ
«ΝΕΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ ΣΤΗΝ ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ»

Εισηγήσεις:

**«Παρακολούθηση Ασθενών με Κρανιοεγκεφαλική Κάκωση
μέσω Καθετήρα Ελέγχου της Εγκεφαλικής Οξυγόνωσης»**

«Αντιμετώπιση Εγκαυματία»

«Υγιεινή Στοματικής Κοιλότητας στη Μ.Ε.Θ.»

17:00 - 17:30 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ - ΚΑΦΕΣ

17:30 - 18:00 ΔΙΑΛΕΞΗ
**«Πρόταση Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας
για Ειδική Εκπαίδευση Νοσηλευτών Μ.Ε.Θ.»**

18:00 - 18:30 ΔΙΑΛΕΞΗ
**«Ο Ρόλος του Νοσηλευτή ως Ελεύθερου Επαγγελματία
στο Τ.Ε.Π. και η Εφαρμογή του στον Ελληνικό Χώρο»**

**18:30 - 19:00 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΑΠΟΝΟΜΗ ΒΡΑΒΕΙΩΝ -
ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΩΝ - ΛΗΞΗ**

ΑΙΘΟΥΣΑ «ΘΕΣΣΑΛΙΑ», ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ VOLOS PALACE

09:00-12:00 ΚΛΙΝΙΚΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ
«ΑΡΧΕΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΑΕΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΑ ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ»
ΓΙΑ 50 ΑΤΟΜΑ. ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΟ ΝΑ ΕΧΕΙ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙ Η ΑΙΤΗΣΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ
ΠΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ ΣΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΟΚΤΑΣΕΛΙΔΟ ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΕΝΤΥΠΟ ΤΟΥ ΣΥΜΠΟΣΙΟΥ.

14:00-17:00 ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΕΣ

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΟΜΑΤΙΚΗΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΝΟΣΗΛΕΥΤΕΣ ΤΩΝ Μ.Ε.Θ.

(συνέχεια από τη σελ. 2)

Εργαλεία παροχής στοματικής υγιεινής (οδοντόβουρτσα, foam sticks) δε χρησιμοποιούνται ευρέως, αντιθέτως χρησιμοποιούνται αναπόδεικτοι μέθοδοι πτωχής αποτελεσματικότητας (λαβίδα με γάζα εμποτισμένη με στοματικό διάλυμα).

Πρωτόκολλα για τη στοματική υγιεινή που να είναι εξειδικευμένα για ασθενείς των ΜΕΘ και να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένα δεν υπάρχουν στη βιβλιογραφία, παρά μόνο ένα που δημοσιεύθηκε το 2000 από το BSDH. Εντούτοις δεν αναφέρεται πόσο συχνά θα πρέπει να εφαρμόζεται, πιθανόν διότι οι συγγραφείς πιστεύουν ότι θα πρέπει να εξατομικεύεται η στοματική υγιεινή.

ΣΚΟΠΟΣ

Ο σκοπός της ερευνητικής εργασίας ήταν να καταγράψει τον βαθμό προτεραιότητας που δίνεται στη φροντίδα της στοματικής κοιλότητας, τη γνώση και την εφαρμογή της αξιολόγησής της καθώς και τις μεθόδους φροντίδας που χρησιμοποιούν οι νοσηλευτές σε δύο (2) ΜΕΘ ενηλίκων σε ένα νοσοκομείο του Ηνωμένου Βασιλείου, με έμμεσο στόχο τη βελτίωση της ποιότητας της παρεχόμενης φροντίδας, την καταγραφή της προτεραιότητας που δίνεται και την επιστημονικά τεκμηριωμένη φροντίδα στις ΜΕΘ του Ηνωμένου Βασιλείου.

ΜΕΘΟΔΟΣ

Σχεδιάστηκε βάσει της βιβλιογραφίας ένα δομημένο ερωτηματολόγιο με κλειστές ερωτήσεις, διάρκειας συμπλήρωσης 10 λεπτών. Τα ερωτήματα κάλυπταν δημογραφικά στοιχεία, θέματα εκπαίδευσης στη φροντίδα της στοματικής κοιλότητας, το βαθμό προτεραιότητας μεταξύ άλλων νοσηλευτικών παρεμβάσεων, μεθόδους αξιολόγησης της στοματικής κοιλότητας, μεθόδους παροχής φροντίδας και την εμπειρία των νοσηλευτών. Το ερωτηματολόγιο σχεδιάστηκε με σκοπό να αξιολογήσει την καθημερινή πρακτική παροχής νοσηλευτικής φροντίδας.

Ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στις ερωτήσεις που αφορούσαν τη μέθοδο αξιολόγησης της στοματι-

κής κοιλότητας, τη συχνότητα και τον τρόπο παροχής στοματικής υγιεινής καθώς και τις ανάγκες που είχαν οι νοσηλευτές για εκπαίδευση.

Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε νοσηλευτές που εργάζονταν σε δύο (2) ΜΕΘ ενηλίκων του Ηνωμένου Βασιλείου. Η διάρκεια της έρευνας ήταν δύο (2) εβδομάδες (άνοιξη 2003). Η επιτροπή ηθικής και δεοντολογίας του νοσοκομείου έδωσε την άδεια για την διεξαγωγή της έρευνας, μετά την κατάθεση του ερευνητικού πρωτοκόλλου. Τα αποτελέσματα επεξεργάστηκαν με το στατιστικό πακέτο SPSS -10.0.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Δημογραφικά στοιχεία

Το ερωτηματολόγιο διανεμήθηκε σε 160 νοσηλευτές, απαντήθηκαν 103 ερωτηματολόγια και από τις δύο ΜΕΘ με βαθμό ανταπόκρισης 64.5%. Ο Μ.Ο προϋπηρεσίας των νοσηλευτών ήταν 8,3 έτη. Οι 77,5 % των νοσηλευτών είχαν 2 έτη προϋπηρεσία ή περισσότερο, ενώ 39% των νοσηλευτών είχε προϋπηρεσία 6 έτη ή περισσότερο.

Εκπαίδευση

Το 62 % είχε κάποια εκπαίδευση στην αξιολόγηση της στοματικής κοιλότητας. Το 74% είχε εκπαίδευση στις μεθόδους παροχής στοματικής υγιεινής. Το 23.5% δεν είχε καθόλου εκπαίδευση.

Οι νοσηλευτές που είχαν εκπαιδευτεί είχαν ικανοποιητικές γνώσεις αξιολόγησης της στοματικής κοιλότητας, διάγνωσης παθολογικών προβλημάτων, τρόπους παροχής φροντίδας και επιλογής κατάλληλου προϊόντος. Επίσης ήταν γνώστες πρόσφατων ερευνητικών εργασιών.

Βαθμός προτεραιότητας μεταξύ άλλων νοσηλευτικών παρεμβάσεων

Το ερωτηματολόγιο περιελάμβανε 10 βαθμών κλίμακα Lickert (10 = υψηλής προτεραιότητας, 1 = χαμηλής προτεραιότητας). Η παροχή στοματικής υγιεινής είχε την ίδια προτεραιότητα με τις υπόλοιπες νοσηλευτικές παρεμβάσεις ατομικής υγιει-

νής. Το 13,5% των νοσηλευτών βαθμολόγησαν την παροχή στοματικής υγιεινής με 4–6 βαθμούς. Την ίδια περίπου βαθμολογία έλαβε η ατομική υγιεινή, η εκκένωση του εντέρου, και η φροντίδα των οφθαλμών.

Αξιολόγηση της στοματικής κοιλότητας.

Το 98% των νοσηλευτών αξιολογούσε την κατάσταση της στοματικής κοιλότητας. Μόνον το 26% των νοσηλευτών χρησιμοποιούσε κάποιο πρωτόκολλο αξιολόγησης, ενώ 85% των νοσηλευτών χρησιμοποιούσε το πρωτόκολλο αξιολόγησης του νοσοκομείου. Το 7% χρησιμοποιούσε το πρωτόκολλο του Jenkin's. Από όλους σχεδόν τους νοσηλευτές η αξιολόγηση γινόταν κατά την ημέρα εισαγωγής και κατά συχνά διαστήματα, μέχρι το εξιτήριο του ασθενούς από τη ΜΕΘ. Το 75.5% των νοσηλευτών αξιολογούσε τους ασθενείς 1 φορά την ημέρα και από αυτούς τους νοσηλευτές το 64% αξιολογούσε τους ασθενείς 2 φορές την ημέρα. Το 75.5% των νοσηλευτών ακολουθούσαν το πρωτόκολλο του νοσοκομείου το οποίο πρότεινε 1 φορά σε κάθε βάρδια.

Μέθοδοι παροχής στοματικής υγιεινής

Το 85.5% των νοσηλευτών χρησιμοποιούσε οδοντόβουρτσα 1 φορά την ημέρα, ενώ σημαντική θέση κατείχαν και οι νοσηλευτές που χρησιμοποιούσαν Foamsticks δύο φορές την ημέρα, σε ποσοστό 88.5%. Αξίζει να σημειωθεί ότι αρκετοί νοσηλευτές σχολίασαν ότι δεν χρησιμοποιούν τίποτε εξαιτίας της νοδίας (απουσίας δοντιών) που είχαν οι ασθενείς. Γάζα με λαβίδα χρησιμοποιείται αρκετά σπάνια.

Τα υλικά που χρησιμοποιούσαν ήταν:

Οδοντόπαστα 93%	Φθοριούχο στοματικό διάλυμα 6%
Βαζελίνη 88.5%	Nystatin 2%
Στοματικό διάλυμα χλωρεξιδίνης 50.5%	Lemon Glycerol 2%
Water for injection 40%	NaHCO ₃ 1%
Νερό βρύσης 24.5%	Glycothymoline 0%
NaCl 0.9% 13.5%	H ₂ O ₂ 0%

Ιδιαίτερη φροντίδα παρείχεται στους ασθενείς που είχαν Ξηροστομία. Στην περίπτωση αυτή, χρη-

σιμοποιείται το πρωτόκολλο της ΜΕΘ του νοσοκομείου με τη χρήση τεχνητής σιέλου.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Η ερευνητική εργασία έλαβε χώρα σε ένα μόνο νοσοκομείο, γι αυτό και είναι μικρής εγκυρότητας. Κατέγραψε περισσότερο συμπεριφορά και στάσεις των νοσηλευτών, παρά μέτρηση τη στοματική υγιεινή και την παθολογία της στοματικής κοιλότητας των ασθενών των ΜΕΘ. Η συμπτωματική εφαρμογή του πρωτοκόλλου αξιολόγησης της στοματικής κοιλότητας και παροχής στοματικής υγιεινής στη ΜΕΘ λίγες ημέρες πριν τη διεξαγωγή της παρούσας ερευνητικής εργασίας, αύξησε τα ποσοστά ενημερότητας των νοσηλευτών σχετικά με την υγιεινή της στοματικής κοιλότητας (μέθοδοι αξιολόγησης, υλικά τρόποι κλπ).

Η προτεραιότητα για τη φροντίδα της στοματικής υγιεινής κατείχε σημαντική θέση και είχε την ίδια σπουδαιότητα με την ατομική υγιεινή. Το γεγονός ότι κάποιοι νοσηλευτές έδωσαν χαμηλή προτεραιότητα στη στοματική υγιεινή, συσχετίζεται με την έλλειψη σχετικής εκπαίδευσης και ενσχόλησης με αυτό το γνωστικό αντικείμενο σε κάποιες νοσηλευτικές σχολές.

Κάποιοι νοσηλευτές σχολίασαν ότι πρέπει να υπάρχει εκπαίδευση στη διάγνωση και θεραπεία κάποιων συχνά απαντούμενων παθολογικών στοματικών προβλημάτων. Η παροχή εξειδικευμένης στοματικής υγιεινής από ειδικό στους ασθενείς των ΜΕΘ παραμένει ανοιχτή.

Η χρήση ειδικού εργαλείου αξιολόγησης της στοματικής κοιλότητας και η καταγραφή της φάνηκε ότι ήταν αναγκαία, ωστόσο χρειάζεται εξοικείωση και εκπαίδευση στα προβλήματα που σχετίζονται με τη στοματική κοιλότητα.

Παλαιότερες μελέτες κατέγραφαν την χρήση foam sticks και όχι της οδοντόβουρτσας για την απομάκρυνση της οδοντικής πλάκας, μια μέθοδος ιδιαίτερα αναποτελεσματική. Στην παρούσα μελέτη είναι εντυπωσιακό ότι γινόταν χρήση οδοντόβουρτσας τουλάχιστον μία φορά την ημέρα σε υψηλά ποσοστά.

Τα υλικά που χρησιμοποιούσαν για τη στοματική υγιεινή ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητικά. Η περιορισμένη χρήση χλωρεξιδίνης αποδίδεται στο

προτεινόμενο πρωτόκολλο και οδηγίες του νοσοκομείου. Η βιβλιογραφία ωστόσο καταλήγει ότι η χρήση στοματικού διαλύματος χλωρεξιδίνης σε διασωληνωμένους ασθενείς μειώνει τα ποσοστά νοσοκομειακών αναπνευστικών λοιμώξεων και πνευμονίας. Ερευνητικές μελέτες καταλήγουν ότι η χρήση χλωρεξιδίνης 0.12% δύο φορές την ημέρα ή χλωρεξιδίνης 0.2% gel τρεις φορές την ημέρα, χωρίς Ξέπλυμα μετά, παρέχει ιδανική προστασία έναντι των αναπνευστικών λοιμώξεων. Το χαμηλό κόστος και η ευκολία εφαρμογής καθώς και τα θετικά αποτελέσματα έναντι των λοιμώξεων κάνει τις ανεπιθύμητες ενέργειές της (χρώση δοντιών, παροδική αλλαγή της γεύσης και σπάνιο ερεθισμό του στοματικού βλεννογόνου) να είναι ασήμαντες. Η χρήση βαζελίνης, νερού και τεχνητής σιέλου για αντιμετώπιση της Ξηροστομίας δε φαίνεται να συνδέεται με τη μειωμένη εμφάνιση αναπνευστικών λοιμώξεων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η παρούσα μελέτη αποδεικνύει ότι οι περισσότερες μέθοδοι παροχής στοματικής υγιεινής από τους νοσηλευτές ήταν οι πλέον κατάλληλοι.

Κάποιες πρακτικές εφαρμογής ήταν βασισμένοι σε επιστημονικά ερευνητικά δεδομένα όπως η χρήση οδοντόβουρτσας δύο φορές ημερησίως. Η παροχή στοματικής υγιεινής ήταν σύμφωνη με το πρωτόκολλο του νοσοκομείου και κατείχε σημαντική θέση σε βαθμό προτεραιότητας σε σχέση με άλλες νοσηλευτικές παρεμβάσεις.

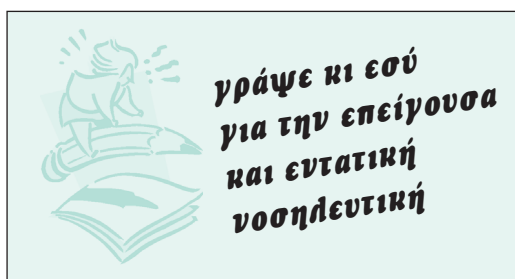
Η έλλειψη εργαλείου αξιολόγησης της στοματικής κοιλότητας ήταν εμφανής. Η χρήση στοματικού διαλύματος χλωρεξιδίνης αναμφίβολα μειώνει την εμφάνιση νοσοκομειακής πνευμονίας και αναπνευστικών λοιμώξεων, ωστόσο χρειάζονται περισσότερα ερευνητικά δεδομένα. Η χρήση τεχνητού σιέλου σε διασωληνωμένους ασθενείς ενδείκνυται, αλλά θα πρέπει να ερευνηθεί εάν τέτοια προϊόντα επηρεάζουν την εμφάνιση λοιμώξεων.

(Βιβλιογραφική Πηγή: H. Jones, J.T. Newton, E.J. Bower. «A survey of the oral care practices of intensive care nurses», Intensive and Critical Care Nursing (2004) 20, 69-76.)

Μετάφραση - Απόδοση

Στεφάνια Χρυσοσπάθη

Προϊσταμένη Μ.Ε.Θ., 401 ΓΣΝΑ

7^ο ΘΕΜΑΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ «ΕΝΤΑΤΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΙΑ: ΛΟΙΜΩΞΕΙΣ»

26 - 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2004

Αμφιθέατρο 251 ΓΝΑ

Διοργανώνεται από την
Πανεπιστημιακή Κλινική Εντατικής Νοσηλείας
Γ.Ν.Α. ΚΑΤ

Συμμετοχή Ελεύθερη

Πληροφορίες: κα Δ. Καραμπέτσου, τηλ.: 210 6280164

